

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yrityksille myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta vuosina 2024–2030

Työmarkkina- ja edunvalvontajärjestö Suomen Tekstiili & Muoti ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yrityksille myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta. Luonnos on selkeä ja kiitämme myös lausuntopyynnön liitteenä olleen perustelumuistion julkaisemisesta.

Huomioita yleisiin perusteluihin: Business Finlandin avustusvaltuuden laskeminen noin 3,3 miljoonaan euroon ja määrärahan lasku noin 3,7 miljoonaan euroon on merkittävä pudotus vuoden 2023 vastaaviin 5,7 miljoonaan ja 5,4 miljoonaan euroon. Tämä on ristiriidassa hallitusohjelman kirjausten kanssa, sillä hallituksen tavoitteena on kasvuhakuisten, työllistävien ja vientiin tähtäävien yritysten määrän kasvu sekä teollisten työpaikkojen säilyminen Suomessa.

HUOMIOITA ASETUKSEN RAJAUKSIIN:

- Asetusluonnoksen §3 määritelmässä todetaan, että messuhankkeella voidaan tarkoittaa yksittäisen tapahtuman lisäksi myös ajallisesti laajempaa tapahtumakokonaisuutta joko paikan päällä tai virtuaalisesti. Messutapahtumien toimintatavat ovat kehittyneet ja tapahtuma-alalla on yhä enemmän uudenlaisia konsepteja, jossa esimerkiksi edustamallamme alalla kansainvälisten muotiviikkojen tapahtumat seuraavat toisiaan kronologisesti. Samanlaiset käytännöt voivat yleistyä muillakin aloilla, joten on erittäin tervetullutta, että asetusta ottaa tämän huomioon. Määritelmä tuo myös selkeyttä hakemusten käsittelyyn.
- Pienten suuryritysten (määritelmän mukaan liikevaihto konsernitason alle 300 miljoonaa euroa) rajaaminen teollisiin ja palvelualoihin kaipaa perusteluja, varsinkin jos rajaus perustuu toimialaluokkien (TOL) käyttöön. On varsin yleistä, että yritys on perustamisvaiheessa rekisteröitynyt toimialaluokkaan, joka ei myöhemmin enää vastaa sen liiketoiminnan luonnetta. Pieniä suuryrityksiä ei täten tulisi rajata vain teollisiin ja palvelualoihin.
- On myös syytä selvittää, olisiko tuen keskittäminen kansainvälisille markkinoille pyrkiviin ja kasvuvaiheessa oleviin pk-yrityksiin olennaisempaa kuin budjeteiltaan jo isompiin ”pieniin suuryrityksiin”, joihin kohdistettuna tukipotti myös voisi tyhjäntä nopeammin.

- §5 Hyväksyttävien kustannusten kohdalla mainitaan, että rahtikustannukset eivät olisi välttämättömiä kustannuksia. Kansainvälisiin messu- ym. tapahtumiin osallistuvat yritykset joutuvat ottamaan mukaan näytteitä ja esitysmateriaalia. Esillepanoon on kansainvälisessä kilpailussa kiinnitettävä erityistä huomiota ja tämä tarkoittaa usein myös sitä, että yritys ottaa mukaan omat kalusteensa. Tämä on myös osa kansainvälisessä menestymisessä välttämätöntä brändinrakennusta. Asetusluonnos sisältää jo muita merkittäviä esimerkiksi yrityskokoon liittyviä rajauksia, joten rahtikustannukset tulee lukea välttämättömiin kustannuksiin – mitä ne ovatkin.
- §6 Tuen määrässä esitetään rajausta yhteen messutapahtumaan kalenterivuoden aikana. Rajauksesta tulee luopua. Yhdet kansainväliset messut vuodessa on liian tiukka rajaus kasvua ja kansainvälistymistä pitkäjänteisesti tavoittelevalle yritykselle, varsinkin kun toimialallamme useat messutapahtumat järjestetään sesongeittain eli kaksi kertaa vuodessa.
Messut ovat monille yrityksille ainoa tilaisuus hankkia uusia kansainvälisiä asiakkaita ja tavata olemassa olevia asiakkaita, mikä myös osaltaan tähtää kasvuun. Esimerkiksi yhdysvaltalainen jälleenmyyjä ei matkusta Suomeen tavatakseen yhden yrityksen, kun vaihtoehtona on keskeinen messutapahtuma, jossa voi tavata kaikki eurooppalaiset brändit yhtä aikaa.
Rajaaminen vain yhteen messutapahtumaan voisi myös osoittautua ongelmalliseksi, mikäli enemmän kuin yhteen tapahtumaan osallistuva yritys varautuu hakemaan tukea esimerkiksi loppuvuoden tapahtumaan alkuvuoden sijaan, eikä messutapahtumaan loppuvuoden ajankohtana osallistukaan vähintään neljän tukikelpoisen yrityksen ryhmää. Tällaisessa tilanteessa yritys saattaa menettää mahdollisuuden tukeen kokonaisuudelta kalenterivuodelta.

Yllä lausutun lisäksi Suomen Tekstiili & Muoti nostaa esiin, että tämän asetusehdotuksen ulkopuolelta Business Finlandin rahoituspalveluiden Innovaatioseteli, Into, Market Explorer ja Tempo haut sulkeutuivat jo 8.10.2023 eteenpäin ennalta määrittelemättömäksi ajaksi – ehkä jopa alkukevääseen asti. Sen lisäksi näiden asetusehdotuksen alaisten Group Explorer ja Exhibition Explorer -rahoituspalvelujen jo loppuvuodesta jätetyt ja alkuvuodelle suunnitellut hakemukset odottavat käsittelyä asetuksen viimeistelyyn asti.

Katkokset näissä tukimuodoissa ovat ongelmallisia kansainvälistä kasvua hakevien yritysten kannalta, koska ne aiheuttavat ruuhkaa hakemuksiin, pitkiä käsittelyaikoja ja epävarmuutta yritysten toiminnan suunnitteluun. Rahoitushaut tulee saada auki mahdollisimman pian.